

اقتصاد کلان:
رویکرد تعادل عمومی پویا

- نویسنده: مایکل ویکنز
- ترجمه و تالیف: کریم امامی
- ژانر و دسته‌بندی: اقتصاد، پول و بانکداری، سیاست صنعتی و تجاری
- مشخصات نشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، چاپ اول، سال ۱۴۰۳

چکیده: «مدل‌های تعادل عمومی پویای تصادفی» مجموعه‌ای از چارچوب‌های اقتصاد کلان هستند که بر پایه ریزبنیادهای چون انتظارات عقلایی و برهم‌کنش‌های تعادل عمومی میان عوامل بهینه‌ساز بنا شده‌اند. گرچه ریشه مفهومی آن‌ها به نظریه تعادل عمومی کلاسیک و نئوکلاسیک بازمی‌گردد، صورت مدرن آن‌ها در اواخر قرن بیستم و در واکنش به نیاز اقتصاددانان به مدل‌هایی سازگار درونی، منسجم از نظر تجربی و قابل استفاده در تحلیل سیاستی پدیدار شد؛ مدل‌هایی که بتوانند عدم‌قطعیت، پویایی و رفتار آینده‌نگرانه را در یک ساختار واحد ادغام کنند. به لحاظ خاستگاه تاریخی این مدل‌ها از نظر اندیشه‌ای به چارچوب تعادل عمومی «ارو-دبرو» در دهه ۱۹۵۰ و انقلاب انتظارات عقلایی «لوکاس» و «سارجنت» در دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردند. مدل‌های «چرخه تجاری حقیقی» یا آربی‌سی از «کایدلند» و «پرسکات» در ۱۹۸۲ نخستین مدل‌های عملیاتی از این دست بودند که با ترکیب بهینه‌سازی بین‌دوره‌ای، تکانه‌های فناوری و تعادل رقابتی نشان دادند که چگونه اغتشاشات تصادفی از طریق رفتار پویا می‌توانند نوسانات چرخه‌ای ایجاد کنند. با این حال، مدل‌های آربی‌سی فاقد چسبندگی‌های اسمی بودند و نمی‌توانستند پویایی‌های پولی و تقاضامحور را، که در اقتصادهای واقعی مشاهده می‌شود، توضیح دهند. در یک نگاه کلی ظهور مدل‌های تعادل عمومی پویای تصادفی حاصل نارضایتی از مدل‌های اقتصادسنجی کلان کینزی بزرگ‌مقیاس طی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ بودند؛ مدل‌هایی که به دلیل فقدان پایداری ساختاری و ناسازگاری با انتظارات عقلایی مورد انتقاد قرار گرفتند. اقتصاددانان به دنبال رویکردی بودند که بنیان ریزاقتصادی مشخص برای روابط کلان فراهم کند، در برابر تغییر قواعد سیاست‌گذاری پایدار بماند (نقد لوکاس) و پیش‌بینی‌های قابل آزمون و برگرفته از شرایط بهینه‌سازی و تعادل ارائه دهد. حال دیگر با این مدل‌های جدید ساختار پویای تصادفی امکان مدل‌سازی مستقیم تکانه‌ها، سازوکارهای انتقال و ارزیابی رژیم‌های سیاستی را در قالبی نظری و منسجم فراهم می‌کرد. در دو دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰، در یک گام پیشرفت دیگر، تحول به‌سوی مدل‌های پویای تصادفی نئوکینزی پا به عرصه گذاشتند و این مدل‌های جدید، با افزودن چسبندگی‌های اسمی، رقابت انحصاری و فروض قیمت‌گذاری با چسبندگی، وارد مرحله تکاملی خود شدند یافتند. آثار بنیادینی از «روتمبرگ»، «وودفورد»، «کلاریدا»، «گالی» و «گرتلر» چسبندگی قیمت، چسبندگی دستمزد و قواعد سیاست پولی مانند «قاعده تیلور» را معرفی کردند. این افزوده‌ها به مدل‌ها امکان دادند تا نوسانات کوتاه‌مدت، پویایی تورم و سازوکار انتقال سیاست پولی را توضیح دهند، مواردی که مدل‌های آربی‌سی پیش‌تر قادر به توضیح آن نبودند. از اینجا دیگر شاهد هستیم که بانک‌های مرکزی، از جمله بانک مرکزی آمریکا و اتحادیه اروپا، مدل‌های میان‌مقیاس پویای تصادفی را به‌عنوان ابزار اصلی پیش‌بینی و تحلیل سیاست به کار گرفتند. پس از بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۸، این مدل‌ها همچنین با افزودن تکانه‌های مالی، عوامل ناهمگن، قیود گاه‌بهنگام و روش‌های حل غیرخطی تکامل بیشتری پیدا کردند. فرایند تکاملی مدل‌های تعادل عمومی پویای تصادفی امروز نیز با گسترش ریزبنیادهایی مانند ورود عوامل ناهمگن برای تحلیل توزیع ثروت و محدودیت‌های نقدینگی، اضافه کردن پاره‌ای کنش‌های واسطه‌گری مالی، درج چارچوب‌هایی با عقلانیت محدود و اضافه کردن مدل‌های یادگیری و در نظر گرفتن پاره‌ای روش‌های محاسباتی جدید مانند بهبود روش‌های برآورد بیزی کماکان در حال تکامل هستند و به‌رغم پاره‌ای نقدها، به دلیل انسجام ساختاری، سازگاری درونی و توانایی ارزیابی سناریوهای سیاستی، همچنان در مرکز نظریه اقتصاد کلان و تحلیل سیاست قرار دارند. مدافعین رویکرد این مدل‌سازی اقتصاد کلان استدلال

می‌کنند که این رویکرد توجه جدی‌تری به نظریه اقتصادی نسبت به روش‌های دیگر دارد؛ چراکه استخراج روابط بر مبنای بهینه‌یابی بین دوره‌ای خانوار و بنگاه دارای نوعی سازگاری درونی با نظریه‌های اقتصادی است. در این مدل‌ها نه فقط به شکل روابط میان متغیرهای اقتصادی در بلندمدت توجه می‌شود، بلکه روند پویای متغیرهای اقتصاد کلان در پاسخ به تکانه‌های اقتصادی نیز نشان داده می‌شود. نسخه اولیه این کتاب در سال ۲۰۰۸ و نسخه دوم آن در سال ۲۰۱۳ در دانشگاه پرینستون به چاپ رسیده است. جناب آقای «کریم امامی» فصل اول را خود به کتاب اضافه و در فصل سوم تغییرات اساسی ایجاد کرده‌اند و سعی کرده‌اند تا ضمن اثبات مجدد فرمول‌ها، بیانی ساده‌تر به آن‌ها بدهند. بنابراین فصول این کتاب ترکیبی است از تالیف و ترجمه آن.